

Úloha rodiny pri prevencii šikanovania

Mgr. Peter Lengyel, PhD., EDUSMILE s.r.o.
www.edusmile.sk

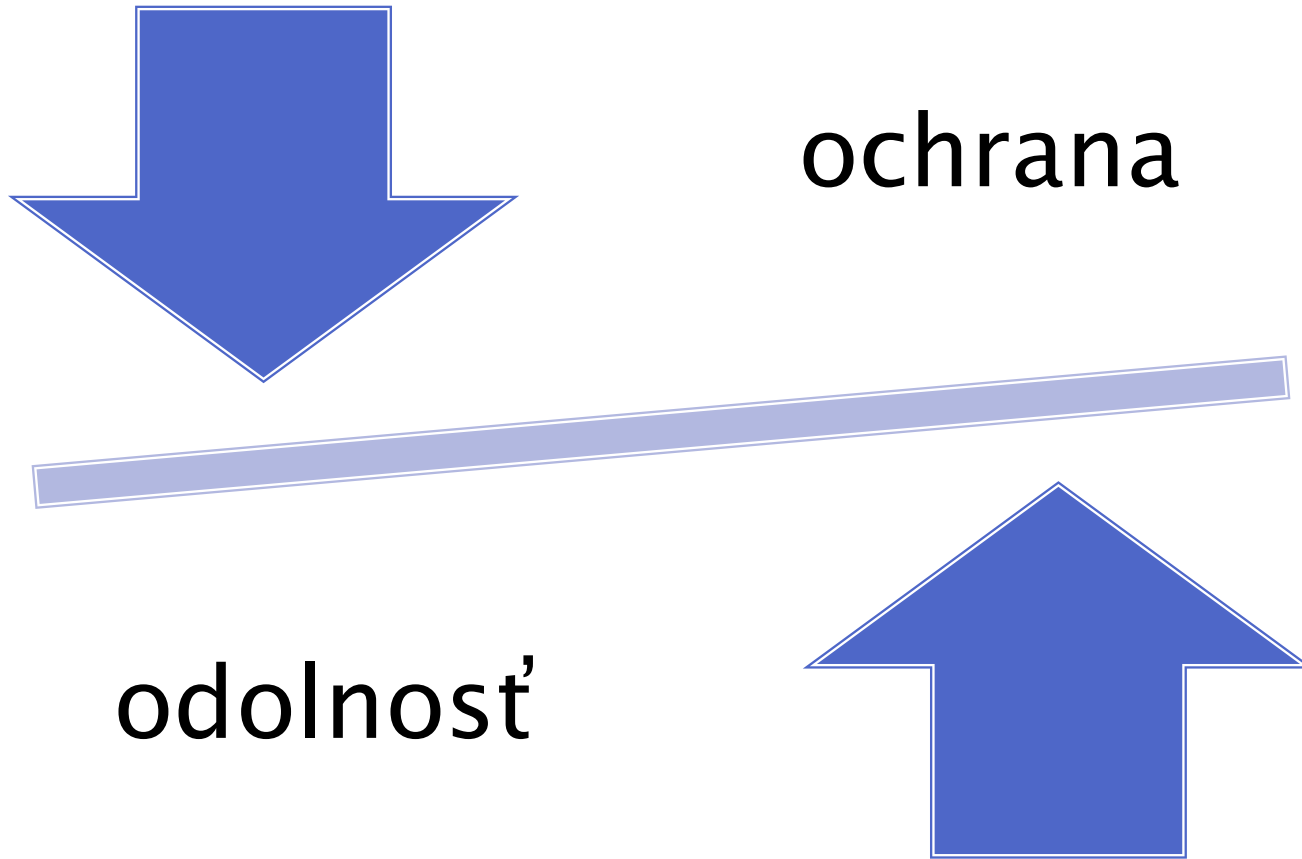
Prevencia

- ▶ Niečo urobím, aby sa to vôbec nestalo (univerzálna)
- ▶ Niečo urobím, keď už vidím, že sa čosi deje (selektívna)
- ▶ Niečo urobím, aby sa to neopakovalo

Rodina môže prevenciou:

- 1. Skrátiť čas utrpenia dieťaťa
- 2. Zmenšiť dopad na dieťa
- 3. Zabrániť prehĺbovaniu stresu
- 4. Posilniť ho a chrániť ho pred ďalšími incidentmi
- 5. Nechať sa poučiť zo situácie
- 6. Posilniť vzťah dieťa – rodič
- 7. Reštartovať dôveru

Cieľom je primeranosť

Role dieťaťa v konfliktoch

KTO JE SÚČASŤOU ŠIKANOVANIA

AGRESOR

Agresor je ten, kto šikanuje. Má potrebu získať prevahu nad obeťou, snaží sa ju ponížiť a zosmiešniť. Dokazuje tým sebe alebo ostatným svoju moc a prevahu.

OBEŤ

Obeťou je ten, kto je šikanovaný. Môže sa ňou stať ktokoľvek, kto sa nevie, nemôže alebo nedokáže brániť. Aj pre silného človeka môže byť problém postaviť sa agresorovi.

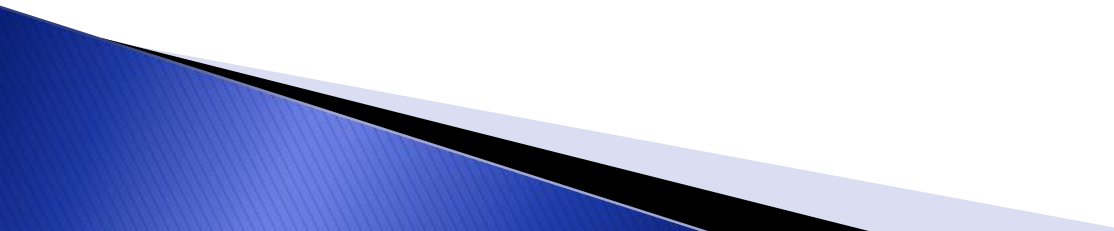
PUBLIKUM

Svedkovia šikanovania alebo aj žiaci triedy, kde dochádza k šikanovaniu, môžu rozhodnúť, či agresorovi umožnia šikanovať druhých alebo ochrániť obeť. Prevahu získava agresor často práve tým, že sa ostatní smejú alebo agresora povzbudzujú.

~~Obet', agresor~~

Fruistrované (nešťastné)
dieťa, ktoré stráca
kontrolu nad svojim
životom alebo situáciou

**Krivdy sa nestrácajú,
krivdy sa transformujú**

Reakcie rodiča

- ▶ Zlyhal som?
- ▶ Môžem za to ja?
- ▶ Môže za to niekto iný?
- ▶ Kde je pravda?
- ▶ Čo teraz?
- ▶ Kto mi pomôže?

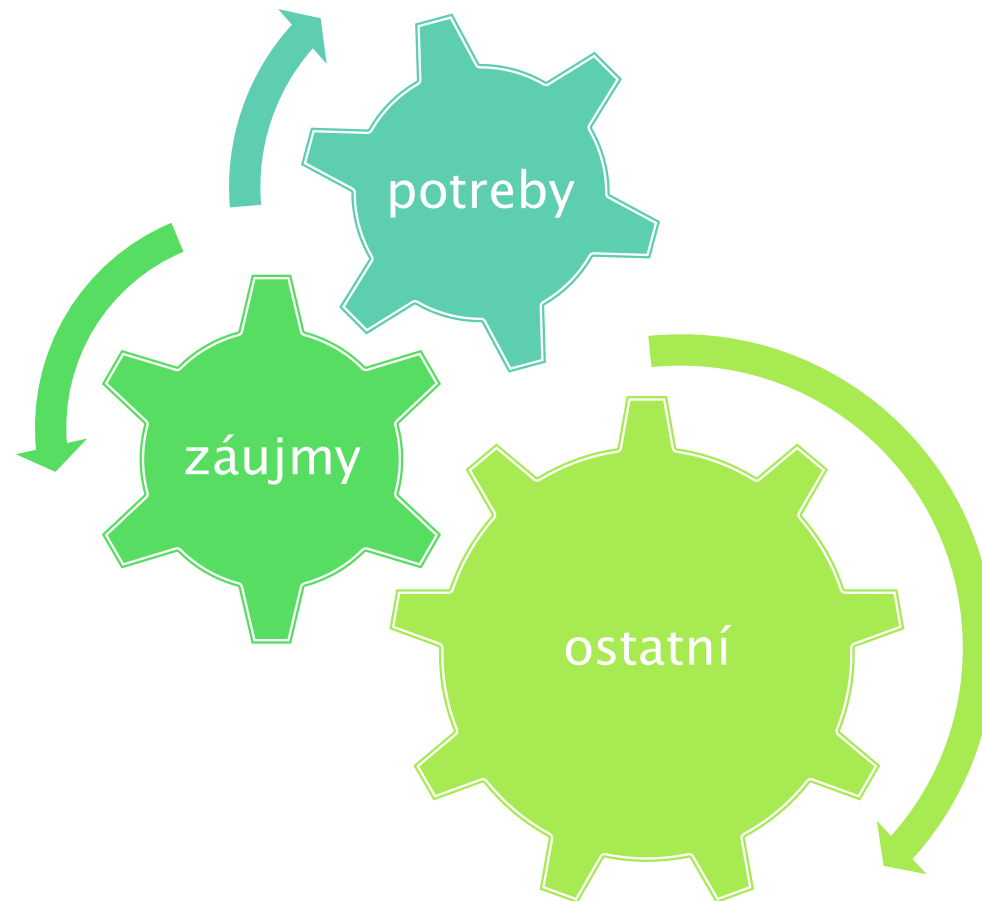
Základné nastavenie

- ▶ Život nežijeme na „nečisto“
- ▶ Ak budem robiť veci rovnako, neprídem k inému výsledku
- ▶ Snažím sa meniť podmienky, hľadať príležitosti
- ▶ Najprv musím začať od seba

Prečo je prítomné násilie v škole (skupine)

Prečo je prítomné násilie v škole (skupine)

Porozumenie deťom

„Deti túžia byť úspešnými
deťmi, nie úspešnými
dospelými“

Moja sféra vplyvu

Čo viem

- Podporovať ho
- Byť mu oporou
- Počúvať ho
- Vytvárať podmienky
- Určovať hranice
- Ísť príkladom

Čo neviem

- Rozhodovať zaň
- Dýchať zaň
- Vynútiť vzťahy
- Prikázať mu radosť
- Zaručiť úspech v živote

Úlohy rodiny pri konfliktkoch dieťaťa

- ▶ Vnímať signály, že sa niečo deje (mať signál)
- ▶ Ochrana dieťaťa PRED stratou kontroly
- ▶ Zastavenie konania podľa možnosti
- ▶ Porozumenie dieťaťu
- ▶ Podpora jeho riešení
- ▶ Uvedomenie si vrstiev incidentu
- ▶ Prezieravosť v dôsledkoch

Sendvič pomoci pre dieťa

Ochrana dieťaťa

Pomoc dieťaťu

Tvorba priestoru pre zmenu

Desatoro pomoci dieťaťu

1. Prejaviť záujem a empatiu
2. Vytvárať pocit bezpečia, dôvery, zachovať mlčanlivosť
3. Nenálepkovať dieťa a bezpodmienečne ho prijať
4. Viera v potenciál dieťaťa, zamerať sa na pozitívne vlastnosti
5. Podnecovať k hľadaniu vlastných zdrojov a vlastnej mobilizácie
6. Byť autentický, pravdivý, kongruentný
7. Dávať dieťaťu realistický obraz
8. Rešpektovať osobné tempo dieťaťa, sprevádzať procesom zmeny
9. Pomáhať dieťaťu rozpoznať a spracovať pocity
10. Spoločne s dieťaťom identifikovať jeho potreby.

Rozhovor s dieťaťom

Pozitívne
kladenie otázok

Tvorba
podmienok pre
rozhovor

Diskrétnosť

Idem len kam
ma pustí

Nekonfrontujem,
ak netreba,
čakám na pravdu

Tvorím vzťah

Fázujem
rozhovor a prácu
s dieťaťom

Nesúdim

Definujem
závery a účely

Friedemann Schultz von Thun

Teória 4 uší

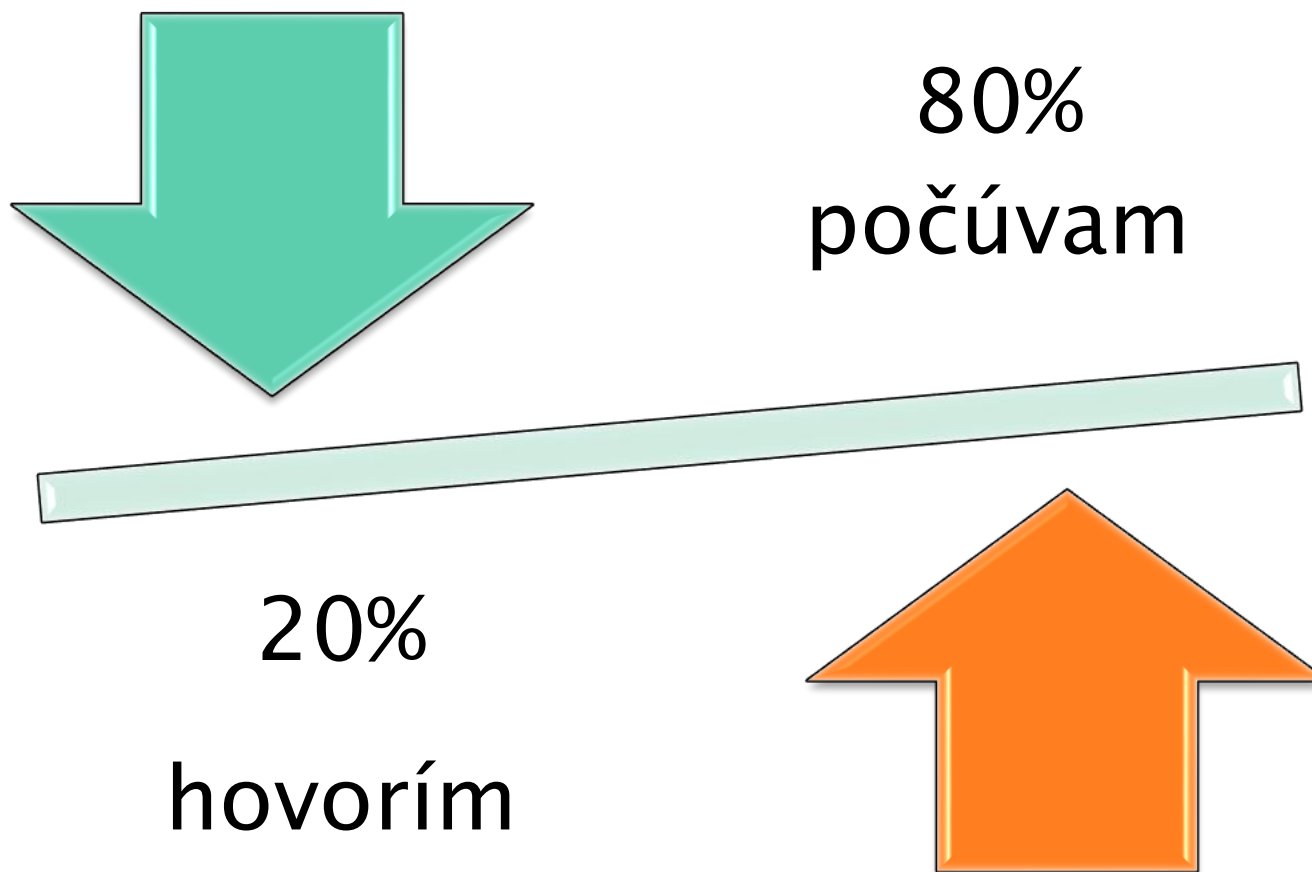
OBSAH – vecný aspekt – Čo mi hovorí?

VZŤAH – vzťahový aspekt – Ako mi to hovorí?

POCIT – seba otvárajúci aspekt – Čo pociťuje?

VÝZVA – výzvodový aspekt – K čomu vyzýva?

Aktívne počúvanie

KONTAKT

www.edusmile.sk

info@edusmile.sk

+421 907 743 559

PETER LENGYEL